

Bert Danckaert (1965, Antwerp) studied photography at the Academy of Fine Arts and the National Higher Institute for Fine Arts (NHISK) in Antwerp. He has been working as a photographer since the mid 1990s and has shown his work in solo and group exhibitions in Belgium and abroad. In 1997 he was nominated for the 'Prix jeune Peinture Belge' (Palais de Beaux Arts, Brussels). In addition to his artistic activities, Danckaert writes about photography for several newspapers and magazines, particularly <H>ART, and has also worked as a freelance curator. He is currently teaching photography and the history of photography at the Academy of Antwerp.

In 1999, Danckaert started his series 'Make Sense!', with a first publication coming out in 2006. Since then he has been working on a series entitled 'Simple Present' and his second book 'Simple Present - Beijing' was published in 2008. Bert Danckaert is a member of POC (Piece of Cake), a European collective of photographers.

At present he is working on a PhD in visual arts in which he is (photographically) searching for the social, political, psychological and aesthetic meaning of the 'inconspicuous space'.

www.bert-danckaert.be
www.pocproject.com

Jan Blommaert is professor of Language, Culture and Globalization at Tilburg University, and Director of the Babylon Center at the same University. He is the author of 'Discourse: A Critical Introduction' (2005) and of numerous other books and articles on language and globalization.

The Simple Present can indicate the speaker believes that a fact was true before, is true now, and will be true in the future.

It is not important if the speaker is correct about the fact.
It is also used to make generalizations about people or things.

Cape Town Notes

BERT DANCKAERT

Bert Danckaert (°1965, Antwerpen) studeerde fotografie aan de Academie voor Schone Kunsten en aan het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten (NHISK) te Antwerpen. Sinds midden jaren negentig werkt hij als fotograaf en toonde zijn werk in verschillende solo- en groepstentoonstellingen in binnen- en buitenland. In 1997 werd hij genomineerd voor de Prijs Jonge Belgische Schilderkunst (Paleis voor Schone Kunsten, Brussel). Naast zijn artistieke activiteiten schrijft hij over fotografie voor diverse dagbladen en tijdschriften (voornamelijk <H>ART) en was hij ook actief als freelance curator. Bert Danckaert is docent fotografie en geschiedenis van de fotografie aan de Academie van Antwerpen.

Bert Danckaert is lid van POC (Piece of Cake), een collectief van Europese fotografen.

In 1999 begon hij aan de serie 'Make Sense!' dat in 2006 als boek verscheen. Vanaf 2006 werkt hij aan de reeks 'Simple Present'. In 2008 verscheen zijn tweede boek 'Simple Present – Beijing'.

Momenteel werkt hij aan een doctoraatsproject in de beeldende kunsten waarbinnen hij (fotografisch) op zoek gaat naar de sociale, politieke, psychologische en esthetische betekenis van de 'achteloze ruimte'.

www.bert-danckaert.be
www.pocproject.com

Jan Blommaert is hoogleraar Taal, Cultuur en Globalisering aan de universiteit van Tilburg en directeur van het Babylon Centrum aan diezelfde universiteit. Hij is auteur van 'Discourse: A Critical Introduction' (2005) en diverse andere boeken en artikels over taal en globalisering.

9 789490 521011

TR09/04

Cape Town Space

Jan Blommaert

There are few places in the World where space is historically so politically loaded as South Africa. This is common knowledge: one of the cornerstones of Apartheid (a synonym of 'separated-ness') was the organization, division and regimentation of the public and private space of people on grounds of their 'race'. 'Whites', 'coloreds', 'blacks', 'Indians', etc. all lived in distinct zones, separated from those of other groups by natural or man-made boundaries such as stretches of no-man's land, highways, walls and barbed wire fences. Consequently, the space in which you lived defined who you were, and it defined your position in society, your rights and duties, your life trajectories, your cultural and social outlook on life. Apartheid space determined people.

The end of Apartheid meant the end of that strict spatial demarcation, and its most immediately visible effect was a gigantic wave of internal migrations, from rural areas (the so-called 'homelands') to the urban zones of Johannesburg, Cape Town and Durban. While space had officially been 'democratized', such migrants obviously landed in a non-neutral space. They found their way to mushrooming shantytowns around the cities, which now extend for miles and miles and form a huge zone of poverty and marginalization around the cities. Living in a shantytown, again, determines people: it determines them as poor, under-educated, and with meager prospects for upward social mobility. The UN estimates that by 2050, the Cape Town area will count about 15 million people. 14 Million of those will, in all likelihood, be desperately poor, and they will never make it beyond the confines of their marginal spatial allotment: the lower-class township. Space is historically determined in this country, and it will continue to determine people's lives for many years to come. There is no politically and historically neutral space in South Africa, and large-scale urbanization projects such as those undertaken in view of the World Cup Football in 2010 are not likely to fundamentally change this. They are more likely to highlight the tensions and inequalities in urban space, and they already do. Improving the roads and the public facilities in the vicinity of the sports facilities is one thing; bringing roads, water and electricity (and schools, hospitals, job opportunities, and so on) to the millions in the shantytowns is quite another. A globalized mega-event such as the

World Cup, thus, creates one additional layer of conflict over and contest about the ownership, legitimate use and right of entrance or passage in urban space. It creates ever more political sensitivity for spatial organization, planning and use. It is in this highly sensitive environment that Bert Danckaert captures and sets his Cape Town images. And while the images articulate a calm, synchronic, almost geometrically organized spatial environment (a 'simple present', to use Danckaert's own words), we should be aware of the political and historical load that is carried by these synchronic patterns of spatial organization. The forms captured and highlighted in Danckaert's pictures – the geometry of everyday, almost unremarkable space, are political forms. We can see this clearly when we look at certain details: the iron bars behind windows and doors, the lining of barbed wire on walls – all traces of 'no go' zoning in Cape Town. These are all forms that tell us a story of entitlement to space, of wanted and unwanted occupants of space, and in a wider sense, of the continuity of social and political spatial demarcation in a historically loaded place such as Cape Town. Danckaert's aesthetics, his focus on the almost abstract forms that organize this urban space, is thus iconic of the space itself: space in Cape Town is a formal given, something that operates along strict lines of separation, inclusion and exclusion. The present, consequently, is never really 'simple'. In places such as Cape Town, the present of space extends its history and perpetuates its political function. This, of course, leads to increasing contestation and to more conflict – the demarcation of space now doesn't contain the clear population categories of Apartheid, but organizes a more diverse population distinguished, essentially, by a widening gap between 'haves' and 'have-nots'. The point is, however, that this slow socio-cultural transformation still refers to old, effective instruments of spatial regimentation to guide its course and to give it its concrete material shape. The forms of urban spatial organization provide a politics of social division for the new South Africa, very much in the way it did in the older South Africa. Formalism is a dirty word. It carries connotations of High Modernity, extreme structuralism and Soviet-style top-down aesthetics. If we see Danckaert's work now as 'formalist', we should bear in mind that this formalism is documentary, that it accurately describes the particular role and function of space in that place. Cape Town is in many ways spatially organized in formalist fashion, with clear lines, itineraries, boundaries and points of entrance and exit. This formalism is

at the heart of Cape Town space, it defines the politics of space there, and it makes this space into a zone of struggle. The fact that Cape Town is at the same time undoubtedly one of the world's most beautiful cities, and that the outsider would quickly be captured by the idyllic as well as spectacular features of that place is likely to draw attention away from the more sinister sides of space in Cape Town. Danckaert's camera has brought these to the surface, and his pictures now formulate complex questions about Cape Town – questions not usually addressed in tourist brochures, and avoided by local authorities trying to commodify the splendor of their city. Reflecting on the 'simply present' form of space now compellingly invites reflections on its origins, its history, and its political (ab)use.

De ruimte van Kaapstad Jan Blommaert

Er zijn weinig plaatsen in de wereld waar de ruimte historisch zo politiek geladen is als in Zuid-Afrika. Het is algemeen geweten: één van de hoekstenen van Apartheid (synoniem voor 'gescheidenheid') was de organisatie, verdeling en indeling van de publieke en private ruimte van mensen op grond van hun 'ras'. 'Blanken', 'kleurlingen', 'zwarten', 'Indiërs' enz. woonden in verschillende zones, gescheiden van elkaar door natuurlijke of door de mens gemaakte grenzen, zoals stroken niemandsland, wegen, muren en omheiningen van prikkeldraad. Bijgevolg bepaalde de ruimte waarin men leefde wie men was. Het bepaalde de plaats in de samenleving, de rechten en plichten, de levensweg, de culturele en sociale blik op het leven. De ruimte van Apartheid bepaalde de mensen. Het einde van Apartheid betekende ook het einde van deze strikt ruimtelijke afbakening. Een onmiddellijk visueel effect ervan was de golf van interne migratie van landelijk gebied (de zogenaamde 'homelands') naar de stedelijke zones van Johannesburg, Kaapstad of Durban. Hoewel de ruimte officieel 'gedemocratiseerd' was, belandden deze migranten vanzelfsprekend in een niet-neutrale ruimte. Ze vonden hun weg naar uit de grond rijzende sloppenwijken rond de steden die vandaag kilometers ver rijken en een enorme zone van armoede en marginalisering rond de steden vormen. Nogmaals: leven in een sloppenwijk, bepaalt mensen: het bepaalt hun armoede, hun ongeschooldheid en hun geringe vooruitzichten op sociale progressie. De VN schatten dat tegen 2050 het gebied rond Kaapstad rond de 15 miljoen inwoners zal tellen. 14 miljoen daarvan zal, naar alle waarschijnlijkheid, leven in volstrekte armoede en nooit kunnen ontsnappen aan de beperking van de marginale ruimte die hun toegewezen werd: een sloppenwijk voor de lage klasse. De ruimte is historisch bepaald in dit land en het zal nog vele jaren het leven van de mensen blijven bepalen. Er is geen neutrale politieke en historische ruimte in Zuid-Afrika en grote urbanistische projecten - zoals momenteel naar aanleiding van het wereldkampioenschap voetbal in 2010 - zullen hierin weinig verandering kunnen brengen. Ze zullen veeleer de spanningen en ongelijkheden in de urbane ruimte accentueren, wat trouwens al volop aan de gang is. Het verbeteren van wegen en publieke faciliteiten in de nabijheid van het sportgebeuren is één

ding, het voorzien van wegen, water, elektriciteit (en scholen, ziekenhuizen, werkgelegenheid, enzovoort) naar de miljoenen inwoners van de sloppenwijken is dan weer heel iets anders. Een geglobaliseerd mega-spektakel zoals de wereld voetbalkup, creëert met andere woorden een extra conflictsfeer over het eigendomsrecht, het legitiem gebruik en het recht op toegang en doorgang van de urbane ruimte. Het creëert een nog grotere politieke gevoeligheid over ruimtelijke ordening, planning en gebruik.

In deze licht ontvlambare atmosfeer maakt en neemt Bert Danckaert zijn Kaapstadbeelden. Terwijl deze foto's een rustige, synchrone en een haast geometrisch georganiseerde omgeving articuleren (een 'Simple Present' in Danckaerts eigen woorden), moeten we ons bewust zijn van de politieke en historische lading ervan die gedragen wordt door de synchrone patronen van ruimtelijke ordening. De vormen die Danckaert in zijn beelden gebruikt en accentueert – de geometrie van de alledaagse, haast onopmerkbare ruimte – zijn politieke vormen. Dat is duidelijk vast te stellen als we kijken naar bepaalde details; het metalen traliewerk achter deuren en vensters, het lijnenspel van prikkeldraad tegen muren – het zijn allemaal sporen van 'verboden toegang'-zones in Kaapstad. Dit zijn allemaal vormen die ons iets vertellen over de benoeming van de ruimte, over gewilde en ongewilde bewoners van de ruimte en in een bredere betekenis over de continuïteit van een sociale en politieke afbakening van de ruimte in een historisch geladen plek zoals Kaapstad. Danckaerts esthetiek, zijn focus op haast abstracte vormen die deze urbane ruimte organiseren, is bijgevolg iconisch voor de ruimte op zich: de ruimte in Kaapstad is een formeel gegeven, iets dat opereert langs de strikte lijnen van afbakening, van insluiten en uitsluiten. Het heden (de 'present'), is bijgevolg nooit echt simpel. In plaatsen zoals Kaapstad, breidt het 'nu' van de ruimte haar geschiedenis uit en bevestigt het haar politieke functie. Dat leidt natuurlijk tot nog meer ontstentenis en conflict – de afbakening van de ruimte bevat niet langer de heldere bevolkingscategorieën zoals in de tijd van Apartheid maar organiseert een meer diverse populatie die voornamelijk gevormd wordt door de steeds bredere kloof tussen diegenen die 'hebben' en diegenen die 'niet-hebben'. Het punt is hoe dan ook, dat deze langzame socio-culturele evolutie nog steeds terugvalt op de oude, efficiënte instrumenten van ruimtelijke indeling, zodat het haar weg kan vervolgen en het haar concrete materiële vorm kan krijgen.

De vormen van urbane ruimtelijke ordening leveren een politiek discours over sociale scheiding in het nieuwe Zuid-Afrika, net zoals dat gebeurde in het oudere Zuid-Afrika.

Formalisme is een vies woord. Het verwijst naar puur modernisme, extreem structuralisme en een reducerende Sovjetstijl-esthetiek. Als we het werk van Danckaert in deze context beschouwen als 'formalistisch', moeten we in gedachten houden dat dit formalisme documentair is, dat het accuraat de betekenis en de rol van de ruimte beschrijft in die plaats. Kaapstad is op veel manieren formeel ruimtelijk georganiseerd; met klare lijnen, structuren, grenzen en plaatsen van in- en uitgangen. Dit formalisme ligt aan de basis van de ruimte van Kaapstad, het bepaalt de politieke lading van de omgeving en het maakt van deze plaats een zone van overleving. Kaapstad is ongetwijfeld één van de mooiste steden van de wereld waardoor een buitenstaander al snel verleid wordt door zowel idyllische als spectaculaire onderwerpen waardoor de aandacht zou kunnen afgeleid worden van de meer sinistere kanten van de ruimte van Kaapstad. Danckaerts camera brengt juist deze plaatsen naar de oppervlakte en stelt complexe vragen over Kaapstad – vragen die niet aan bod komen in toeristenbrochures en die ontweken worden door de lokale autoriteiten die de pracht en praal van de regio willen commercialiseren. Reflecterend over de 'Simple Present' worden we dwingend uitgenodigd na te denken over de vorm van de ruimte en hoe die verwijst naar haar origine, haar geschiedenis en haar politiek gebruik en misbruik.

interior design

**LOOK
BEFORE
YOU
CROSS**

Simple Present Dagboeknotities

ACHTERGROND

Vandaag maakte ik me de bedenking dat ik alleen de 'achtergrond' fotografeer. Alleen maar een platte achtergrond. Als een decorstuk dat uit de lucht is gevallen, wachtend op de spelers om er iets voor te laten gebeuren. Je zou dus kunnen zeggen dat er in mijn foto's niets gebeurt, omdat de spelers nog niet gearriveerd zijn (of omdat ze al lang vertrokken zijn, of omdat er gewoon weg niemand is). Alleen maar achtergrond, zoals bij achtergrondmuziek, niet om echt naar te luisteren maar als stille aanwezigheid. Om ondergrondse parkings veiliger te doen lijken of om liftangst weg te nemen, of aan tafel, om storend gesmak te dempen of om pijnlijke stiltes op te vullen. De achtergrond is als het dienblad waarop de glazen staan. Achtergrond dient maar leidt niet. In de achtergrond gebeuren kleine dingen. Er is veel toeval. Objecten en objectjes ontmoeten mekaar, worden op mekaar gestapeld of zijn van mekaar af gevallen.

Simple Present Diary Notes

BACKGROUND

Today I realized that I only photograph the 'background'. Just a plain background. It is as if a piece of a stage set fell from the sky and is waiting for the actors to make something happen. You could say that nothing happens in my photographs because the actors have not yet arrived (or because they are long gone or because there is simply no one there). Just background, like background music, not necessarily there to listen to but serving more as a quiet presence – like making underground car parks appear safer, to alleviate feelings of claustrophobia brought on by elevators, or to hide annoying chewing sounds or fill painful silences at the dinner table. The background is like a serving tray with glasses on it. The background serves a purpose but does not lead. Little things happen in the background. There are many coincidences. Objects meet each other, are stacked up on each other or fall off each other. History as well:

Geschiedenis ook: eerst was er dat, toen dat en tenslotte kwam ook dat er nog bij. Het totaalbeeld daarvan is de achtergrond van het nu, een eenvoudig heden. De Simple Present is de enige grammaticale tijd waarin de fotografie schrijft.

MUUR

Men zegt dat ik muren fotografeer. Ik kan het moeilijk ontkennen, hoewel het veeleer per ongeluk gebeurt, het fotograferen van muren. Zoals eerder beschreven word ik aangetrokken door platte vlakken, tweedimensionale achterplannen of illusies van ruimte die dan plots geen uitgestrektheid blijken te zijn. Je botst dan letterlijk op een muur. Ik vind dat grappig en akelig tegelijkertijd. Ook de randen van het fotokader zijn muren. Fotograferen is opsluiten, vacuüm trekken. Het kader bepaalt wat er in- en wat er uitvalt. Muren bieden ook beschutting maar omdat ik altijd buiten werk, fotografeer ik nooit het interieur of de te beschermen ruimte. Ik fotografeer de façade, het schild of het pantser dat zich naar buiten richt. Muren hebben natuurlijk ook een politieke lading. De afgelopen

first there was this, then that and then their eventual coming together to complete the construction. The total picture is the background of the 'now', a simple present. The Simple Present is the only grammatical tense in which photography writes.

WALL

It has been said that I photograph walls. I can hardly deny this, although my photographing of walls happens accidentally. As previously described, I am attracted to flat surfaces, two dimensional planes or illusions of space that suddenly appear to flatten out. You then literally run into a wall. I find that funny and scary at the same time. The edges of the picture frame are also walls. To photograph is to enclose, to create a vacuum. The frame determines what lies within and what falls outside. Of course walls provide shelter too but as I always work outside, I never shoot the interior or the space that is to be protected. I take photos of the façade, the shield or the armour that faces outwards. Walls naturally serve a political purpose too. Over the last fifteen years I have photographed

15 jaar heb ik Berlijnse muren gefotografeerd, het slopen van die ene muur bracht hoop en veel verwarring. Diverse keren bezocht ik de verscheurde stad die gaandeweg haar litteken verloor. Licht verbaasd was ik toen ik hier in Kaapstad een segment van de Berlijnse muur vond. Het staat hier als monument en symbool voor de idiotie waartoe sommige regimes kunnen leiden. Een mooie parallel: de Berlijnse muur en apartheid. Verdeel en heers. Een muur van onbegrip. Het was Nelson Rolihlahla Mandela die het stuk muur cadeau kreeg tijdens een bezoek aan Berlijn in 1996. Nu staat het hier aan de andere kant van de evenaar voor een BMW-garage die ongetwijfeld sponsor was voor het transport van dit beladen stuk beton.

FORMALIST

Altijd een delicaat punt: vorm. Een tijd geleden zei ik in een discussie dat vorm inhoud is, en omgekeerd dat inhoud altijd een vorm heeft. "Zegt de formalist!" zei mijn gesprekspartner even brutaal als gevat. Ik moest even slikken, ik dacht dat ik gewoon gelijk had, maar haar opmerking maakte

walls in Berlin; the demolition of 'the' wall brought hope and much confusion. I have visited this torn city several times as it was gradually losing its scar. I was slightly surprised when I came across a piece of the Berlin Wall in Cape Town. It stands here as a monument and symbol of the idiocy that regimes can impose on their people. A nice parallel: the Berlin Wall and Apartheid. Divide and conquer. A wall of misconception. Nelson Rolihlahla Mandela was presented with this piece of the wall as a gift on a visit to Berlin in 1996. Now it stands here on the other side of the equator in front of a BMW dealership that undoubtedly sponsored the transportation of this emotionally charged piece of concrete.

FORMALIST

Form is always a sensitive issue. Some time ago I claimed in a debate that form is content and, conversely, that content always has a form. 'Says the formalist,' added my sparring partner audaciously though not without wit. I had to take a deep breath; I thought I was right but her comments made it clear

duidelijk dat ik mij hier op subjectief ijs begaf. Een vies woord vind ik het, 'formalist'. Het klinkt als een te nauwe blik die louter esthetisch kijkt en alles onderwerpt aan weegschaaltjes en compositieregels, voor het plezier - of het zogenaamde vraagstuk - van het beeld op zich dat elke referentie met enig idee of realiteit verloren heeft. Was Piet Mondriaan dan een formalist? Mark Rothko of Donald Judd? Maakt Raoul De Keyser dan niets anders dan veredeld behangpapier? Dat bedoel ik nu net: vorm en inhoud zijn niet te ontrafelen, ze ontstaan tegelijkertijd – de inhoud uit de vorm en de vorm uit de inhoud - en vormen een complex geheel. Behalve bij de formalist die zich verliest in de vorm en waarbij de vorm een doel op zich is geworden. Bovendien: ook het verwerpen van vorm leidt tot (nieuwe) vorm. Vorm is er toch, zelfs gedachten hebben een vorm. Vorm is zoiets als techniek. Als je die termen isoleert, worden ze bijzonder dun. "Je moet eerst leren gaan vooraleer je kan lopen!" hoorde ik menig leraar betuttelen. Terwijl oprecht op je bek gaan zoveel mooier is. Ook dat is vorm en techniek. De techniek van het op je bek gaan. In mijn foto's hou ik ervan

that I was treading on thin ice. I find 'formalist' a dirty word. It only seems to refer to pure aesthetics and submits everything to scales and compositional rules, just for the pleasure – or the so-called issue – of the image that has lost any reference to ideas or reality. Was Piet Mondrian a formalist? Mark Rothko or Donald Judd? Did Raoul De Keyser design nothing other than sophisticated wallpaper? That's exactly what I mean: form and content are not to be unravelled; they occur simultaneously – the content from the form and the form from the content – while forming a complex entity. Except for the formalists, who lose themselves in form and form itself becomes the goal. The altering of form also leads to (new) forms. Form is there however: even thoughts have a form. Form is like technique. If you insolate the terms, they become extraordinarily thin. I've heard many a teacher declare, 'You must first learn to walk before you can run!' Yet falling on one's face is so much more honest. That too is form and technique. The technique of falling on one's face. In my pictures I love the fact that there is so little to be seen; that the content is virtually ignored leaving almost

dat er zo weinig te zien is, dat het inhoudelijke haast genegeerd wordt en er bijna alleen vorm overblijft. Hoe fijner die vorm dan in mekaar zit, des te meer het schrijvende ontbreken van een stelling of een verhaal onderlijnd wordt. Fijne constructies van het niets, van toeval, even betekenisvol als -loos. Hier in Kaapstad is iedereen bijzonder beleefd. "Good morning, sir, how are you today, sir?", "Can I get you another cappuccino, sir?". "See you later, sir". En ik in elke "Thank you" proberen de honderden jaren van slavernij, onderdrukking en apartheid goed te maken. De beleefdheidsvorm. Mooi toch?

RACIST

Brits toerist : "Cape Town is so much better than Dubai, I just wish it was not so far"
De Amerikaanse broer en zus waarmee ik in de auto zat op weg naar Kaap de Goede Hoop waren overtuigd republikein, dus McCain-stemmers. Ze hadden er goede hoop op dat het gezond verstand van de Amerikaan zou zegeviereren en eens in het hokje er toch voor veilig blank zou gestemd worden. Hij was

nothing except form itself. The more precisely a form is put together, the more pronounced is the absence of a statement or story. Fine structures from nothing, from chance, fleetingly just as meaningful as insignificant. In Cape Town everyone is very polite. 'Good morning, sir. How are you today, sir?', 'Can I get you another cappuccino, sir?', 'See you later, sir.' And with every 'Thank you' I try to make amends for centuries of slavery, oppression and Apartheid. The polite form. Nice, right?

RACIST

British tourist: 'Cape Town is so much better than Dubai, I just wish it was not so far.'
The American brother and sister that I sat with in the car on the way to the Cape of Good Hope were die-hard Republicans, thus McCain voters. They had good hopes that common sense would prevail in the US and that once in the voting booth, Americans would choose for a safe, white leadership. He was a bankruptcy lawyer in his fifties and this was just the second time he had been outside the US. He had also been to Canada. Physically

'bankruptcy lawyer', ergens in de vijftig en het was de tweede keer in zijn leven dat hij de Verenigde Staten had verlaten. Hij was ook al eens in Canada geweest. Hij was het fysieke tegenbeeld van de Afrikaan: hij had geen lippen (of ze waren naar binnen gegroeid), een klein neusje en leek futloos door het leven te slenteren. Zij ongeveer even oud, constant in de weer met haar nieuwe Canon digitale camera. Haar man was te bang geweest om Zuid-Afrika te bezoeken dus had ze haar broer maar meegenomen. Ze begon al in een bocht terug naar de aarde te groeien, ook haar mondhoeken hadden last van de zwaartekracht. Haar rug was op een vorige trip erg verbrand. Onder een pel van witte zalf kwam een kreeftrode huid tevoorschijn. Toen we uit de auto stapten om een groepje pinguïns op een rots te bekijken, haalden broer en zus synchroon een safaripetje tevoorschijn. Geen twee keer 'redneck'. Na het openen van een drukknoopje rolde een flapje uit het petje dat de nek en zelfs een stuk van de schouderbladen bescherming bood. Zij bleef naast het geopende portier van de Toyota staan. Haar telelens bracht de pinguïns als vanzelf dichterbij. Hij was al

he couldn't have been less like an African: he had no lips (or they had grown inward), a small nose and he seemed to be lethargically sauntering through life. She was about the same age, constantly fiddling with her new digital Canon camera. Her husband was too afraid to visit South Africa so she had brought her brother along. It was as if she had begun to bend back towards earth, even the corners of her mouth were suffering under the burden of gravity. Her back had got very badly sunburnt on a previous trip and under a white film of cream, lobster-red skin was visible. When we got out of the car to watch a group of penguins on a rock, brother and sister – in perfect synchronization – produced safari hats. They wouldn't be 'rednecks' a second time. After pushing a small button, a flap unrolled from the cap to offer protection for the neck and the shoulder blades. She remained standing next the open door of the Toyota. Her telephoto lens brought the penguins automatically closer. He was already on his way to the restaurant where we would have lunch.

'Yo bro, cocaine?' I was heading for Mama Africa in Long Street for

onderweg naar het restaurant waar we de lunch zouden gebruiken.

"Yo bro, cocaine?" Ik was onderweg naar Mama Africa in Long Street voor een lekkere maaltijd en live muziek. 's Avonds ondergaat deze straat een metamorfose. Eens de winkels sluiten, krijgt de schaduwzijde van deze straat vrij spel. De vele cafés en restaurants zitten afgeladen vol. Donkere gezichten met staalwitte ogen bekijken je als wild in de nacht. Een jonge verwarde man vroeg me om geld, hij hield me tegen en vertelde me dat hij gestudeerd had in Cambridge en door omstandigheden op straat was terecht gekomen. Die klassieker had ik in Berchem ook al eens gehoord. "Alleen over straat lopen na sluitingsuur was toch verboden? Waarom heb je geen taxi genomen? Je neemt toch geen taxi om nog geen kilometer verderop te gaan?" De chauffeur en gids van de trip naar Kaap de Goede Hoop - een Amerikaan die hier al sinds de vroege jaren '80 was blijven plakken - had me Mama Afrika aangeraden. Bobby is zijn naam. Een man met het hart op de juiste plaats, aanvankelijk gereserveerd maar als het klikt, klikt het. We dronken iets toen we 's avonds terug aan mijn hotel

a meal and live music. At night this street undergoes a metamorphosis. Once the stores close, the dark side of street life has free play. The many cafes and restaurants are packed full. Dark faces with steely white eyes observe you as quarry in the night. A confused young man asked me for money, he told me he had studied at Cambridge but unfavourable circumstances had forced him on to the street. I had already heard this classic line at home in Berchem. Wasn't simply walking through the streets after closing time forbidden? Why didn't you take a cab? You certainly don't take a taxi to go a couple of hundred metres. The driver and guide for the trip to the Cape of Good Hope – an American who has been around here since the early 1980s – had recommended Mama Africa. Bobby was his name. A man with his heart in the right place; initially reserved but if it clicked, it clicked. We had a drink in the evening when we arrived back at my hotel. When he was twenty he had followed a creative-writing course. He told me how everyone in the group (all people his age) had written about their first heartbreak, each piece of writing worse than the one before it. Following a discussion

arriveerden. Toen hij 20 was had hij een cursus 'creative writing' gevolgd. Hij vertelde me hoe iedereen in de groep (allemaal mensen van zijn leeftijd) schreven over hun eerste liefdesverdriet, de één al slechter dan de andere. De leraar had na de bespreking van de verschillende stukken de jongeren het advies gegeven om eerst te gaan 'leven' en dan pas uit die ervaring weer te gaan schrijven, dat schrijven vooral daarover ging. Bobby had er sinds de cursus creative writing zo'n 30 jaar 'leven' opzitten. Dat boek, daar moest hij nu eens aan beginnen. Bobby bevestigde dat er veel geweld is in deze stad maar dat hij weigert er naar te leven. Ik had het ook al in De Morgen gelezen: Kaapstad heeft na Caracas het hoogste aantal moorden per zoveel inwoners. Daar denk je dan aan als je in hun ogen kijkt terwijl ze je iets toe mompelen. "Gelukkig, er komt een blanke op me af. Ik ben even veilig." Deze paranoia wakkert elk latent racisme aan. Ik wil het niet, maar het is sterker dan mezelf. Vandaag is Barack Obama tot president verkozen. Broer en zus ten spijt. Haar rug zal wel genezen.

of the various texts, the teacher advised the young people to first 'go live' and then, from that experience, write again. That is what writing is all about. Since the creative-writing course, Bobby has experienced about thirty years' worth of 'life'. It was about time for him to write that book. Bobby confirmed that there is violence in the city but refuses to let it take over his life. I had read in De Morgen (a Flemish newspaper) that, after Caracas, Cape Town has the highest murder rate in the world. You think about that when you look in their eyes while they're mumbling something at you. 'Fortunately, it's a white guy approaching me. I'm safe for the moment.' Such paranoia stirs up every latent form of racism. I don't like it but it's stronger than me. Today Barack Obama is elected president. In spite of the brother and sister. Her back will heal.

TREE

Driver: "Do you know what kind of a tree that is?"
Ik: "No."
Driver: "Of course not. It's a cell phone tree!"

TREE

Driver: 'Do you know what kind of a tree that is?'
Me: 'No.'
Driver: 'Of course not. It's a cell-phone tree!'

DUBBELE ONTKENNING

NUWE WÊRELDORDE WAG

'Verandering is op pad, maar dit gaan nie maklik wees nie' (over Obama's verkiezing, vandaag in 'Die Burger', een Afrikaanstalige krant in Kaapstad).

Vreemd om zo ver van huis min of meer je eigen taal te horen en hoe ze de dubbele ontkenning gebruiken, alsof één keer 'neen' zeggen niet volstaat niet. Obama's verkiezing moet toch wat zijn voor de Afrikanen. Ik las ergens dat ze dit ervaren als het einde van 500 jaar eurocratie. Er is veel hoop, wellicht te veel hoop. En zeggen dat die Obama maar een halve zwarte is. Niet opgeven niet om te geloven in een betere wereld. Dubbel negeren om door te kunnen gaan, halsstarrig en tegen beter weten in. Ontkenning is een manier van overleven. Hoe had Nelson Rolihlahla Mandela het anders 27 jaar in zijn cel kunnen volhouden? Door niet op te geven niet! Ik zag zijn cel op Robbeneiland en die was kleiner dan de hokken waar de waakhonden gingen slapen. Vandaag foto's gemaakt in District Six. District Six werd in 1966 door de 'Nasionale Party' gezuiverd en

DOUBLE NEGATIVES

NUWE WÊRELDORDE WAG

'Verandering is op pad, maar dit gaan nie maklik wees nie' (on Obama's election, in today's Die Burger, an Afrikaans newspaper in Cape Town).

Strange to more or less hear your own language so far from home and note how they use the double negative, as if saying 'no' once is not enough, no. Obama's election must be something special for Africans. I read somewhere that they see this as the end of 500 years of Eurocracy. There is much hope, probably too much. And Obama is only half-black after all. Not giving up, no, on believing in a better world. Double negation in order to go on: obstinate and in a state of denial. Denial is a means of survival. How could Nelson Rolihlahla Mandela have otherwise kept going in captivity for 27 years? By not giving up, no! I saw his cell on Robben Island – it was smaller than the kennels the guard dogs slept in. Today I took pictures in District Six. District 6 was cleansed in 1966 and 'whitened' by the National Party. Khayelitsha and other townships grew out of the relocation of its

'verblinkt'. Door het uitwijken van de 60.000 bewoners naar de Cape Flats, zo'n 25 km verder, ontstonden onder meer Khayelitsha en andere townships. Terwijl District 6 een voorbeeld was van een vreedzame multiculturele, multiraciale en multireligieuze samenleving. In het district 6 museum hangt een citaat van de Zuid-Afrikaanse auteur Achmat Dangor: "It struck me that our history is contained in the homes we live in, that we are shaped by the ability of these simple structures to resist being defiled."

OBJET TROUVÉ

Gevonden voorwerpen. Van Duchamp leerden we dat een urinoir niet noodzakelijk iets is om in te plassen. Door een ding uit zijn context te lichten, kan het een nieuwe betekenis krijgen, of zijn betekenis verliezen en louter beeld worden. Toen ik mijn Beijing foto's aan een bevriend beeldhouwer toonde, vroeg hij of ik nooit de behoefte had om bepaalde objecten uit de foto's na te maken en die te tonen in plaats van de foto's. Dat is natuurlijk wat de beeldhouwer zou doen. Voor mij volstaat de simpele

60,000 residents to the Cape Flats, about 25 km away, but District 6 was, in fact, an example of a peaceful multi-cultural, multi-racial and multi-religious society. In the District 6 Museum, a quote from the South African author Achmat Dangor reads as follows: 'It struck me that our history is contained in the homes we live in, that we are shaped by the ability of these simple structures to resist being defiled.'

OBJET TROUVÉ

Found objects. Duchamp has taught us that a urinal is not necessarily for urinating. By removing something from its context, it can acquire new meanings, or lose its meaning altogether to become a mere image. When I shared my Beijing photos with a sculptor friend, he asked whether I ever felt the need to reproduce specific objects from pictures and show them instead of the pictures. That is obviously what a sculptor would do. For me, it is sufficient to realise the simple transfer of setting that takes place within a picture. In my photos we see streets with their 'furniture' but

verplaatsing die plaatsgrijpt in de foto. Op de foto's zien we de straten met hun 'meubilair' maar de straten zijn verplaatst naar een platte foto en alles staat voor altijd stil. Sommige van die gevonden voorwerpen zijn bijzonder mooi in hun toevallige verschijning. Door niemand bedacht en toch een perfect beeld. Zo vond ik een paar dagen terug een prachtig stuk karton. Toen ik het fotografisch en als readymade begon af te tasten, besepte ik plots dat dit stuk karton

these streets have now become a flat picture and everything stands still forever. Some of these 'found objects' are extraordinarily beautiful in their accidental setting. Never created by anyone, yet perfect images nonetheless. As it was a few days ago when I found a piece of cardboard. I began to scan it photographically as a readymade when I suddenly realised that this piece of cardboard was someone's bed. A fountain in reverse: first the

iemands bed was. Een omgekeerd fontein: eerst het beeld, dan plots betekenis.

BEELDEN

Pas in 1976 kwam er televisie in Zuid-Afrika. In de vroege jaren '80 keken ze massaal – zoals overal – naar 'Dallas'. Over 'Southfork Ranch', de slechte J.R. en de goede Bobby Ewing die kort daarvoor ook 'Man van Atlantis' was geweest. In diezelfde periode verkocht mijn chauffeur Bobby videocassettes in de regio. Hij reed van Durban naar Cape Town en Jo'burg. Ook naar buurlanden zoals Zimbabwe, Botswana of Mozambique. Met een koffer vol zwarte cassettes van grote productiehuzen uit L.A. ging hij van dorp tot dorp om het nieuwe wonder van de VHS onder de bevolking te slijten. Ondertussen is de T.V.-industrie big business in Kaapstad. De prachtige landschappen, de mix van culturen en de bijzonder lage lonen maken het meer dan lonend om hier een filmpje te draaien. Momenteel worden er volop studio's gebouwd vlak naast Khayelitsha, het grootste township van Kaapstad. Reality meets fiction.

image, then suddenly meaning.

IMAGES

It was only in 1976 that television finally came to South Africa. Just like the rest of the world in the early 1980s, the masses watched Dallas, with its Southfork Ranch, the ruthless J.R. and the virtuous Bobby Ewing who had also recently been The Man from Atlantis. In that same period, my driver Bobby was selling videos in Southern Africa. He was driving from Durban to Cape Town and Jo'burg, as well as to neighbouring countries like Zimbabwe, Botswana and Mozambique. With a suitcase full of large black cartridges from production companies in L.A. he went from village to village, peddling the new wonders of VHS to the local population. The TV industry is big business in Cape Town today. The stunning scenery, the mix of cultures and the extremely low wages make it a more than attractive place to produce films. A number of studios are currently being built next to Khayelitsha, Cape Town's largest township. Reality meets fiction. Images. Images calm, soothe and hypnotize

Beelden.

Beelden kalmeren, sussen, hypnotiseren wereldwijde levens. Spiegels van troost. Op mijn hotelkamer-T.V. soaps over zwarte mannen met relatieproblemen. Ook tijdens het zappen een kalende blanke die mocht verkondigen dat de revolutionairen een perfect operatieve samenleving hadden geërfd maar dat die 'wilden' wellicht niet weten hoe ze die moeten in stand houden. Dit soort blanken zet tijdelijk een stapje opzij, wacht rustig af tot de zwarten bewijzen dat ze het toch niet kunnen. Koloniale step-aside.

Beelden.

Het 'Fire & Ice'-hotel waar ik verblijf heeft gevoel voor humor. Zoals overal in de wereld mag hier niet zomaar gerookt worden. Tabakverslaafden zijn gedoemd groepjes te vormen voor de gevels van kantoren of dampen gezellig in rookkamers. In dit hotel is dat de 'Coughin-room', een kamer met witte lijkkasten om op te zitten en tegen het plafond een foto vanuit de put van waar je vrienden je een laatste groet brengen. Ook een grafzerk: '1907-2006 - Here lies John Cage. He smoked 40 a day, but died of old age'. Dit hotel is 'overdesigned' (en veel te duur). Als je hier naar het toilet gaat heb

global lives. Mirrors of sympathy. On the TV in my hotel room, there are soaps about black guys with relationship problems. And while surfing the channels I come across a balding white man proclaiming that the revolutionaries inherited a perfectly functioning society but that the 'savages' do not know how to keep it as such. This type of 'white-mindedness' is sitting in the wings, waiting calmly until the blacks prove that they are incapable of running the country. Colonial step-aside. Images.

The Fire & Ice Hotel where I am staying has a sense of humour. Just like everywhere else in the world, you can't simply smoke where you want to. Tobacco addicts are doomed to form groups in front of offices buildings or gather amid clouds of smoke in rooms specially created for them. In this hotel that is the 'Coughin Room', a room with white coffins for seating and a ceiling depicting a scene from inside a grave where your friends are able say their final farewells. And a gravestone: '1907-2006 Here lies John Cage. He smoked 40 a day, but died of old age.' This hotel is over-designed (and much too expensive). If you want to go to the toilet here you have

je verschillende thema-opties. Eén ervan is het wansmakelijke township-toilet, een uit golfplaten opgetrokken gemak, prettig basic. Schijf aan de samenleving.

Beelden.

Wat valt er nog toe te voegen aan een wereld vol beelden? Waarom zelfs een poging wagen?

Bert Danckaert, Kaapstad, herfst 2008

several themed options. In slightly bad taste, one is the township toilet, a structure consisting of corrugated-iron panels, comfortably basic. Shit on society.

Images.

What is there to add to a world full of images? Why even try?

Bert Danckaert, Cape Town, Fall 2008.

Met dank aan / Acknowledgements

Voor / for Simon Danckaert

Verschillende mensen hielpen bij het tot stand komen van deze publicatie.
Ik wil in het bijzonder volgende mensen bedanken voor hun steun, geduld en inzet:

Many people have helped in the production of this publication. Especially, I would like to thank the following people for their support, patience and dedication:

Jan Blommaert, Lynne Cohen, Hugo Danckaert, Peter Granser, Karin Hanssen,
Andrew Lugg, Andrew Phelps, Cara Phillips & Ann Reeves.

Colofon / Colophon

TR 09/04 Cape Town Notes
Fotografie / *Photography*: Bert Danckaert
Tekst / *Text*: Jan Blommaert en Bert Danckaert
Concept: Bert Danckaert
Vormgeving / *Graphic design*: Jean-Michel Meyers

Track Report is het cahier voor onderzoek in de beeldende kunsten van de Koninklijke
Academie voor Schone Kunsten Antwerpen - Artesis Hogeschool
Mutsaardstraat 31, 2000 Antwerpen, **www.track-report.be**

*Track Report documents the research in visual arts of the Royal Academy of Fine Arts,
Antwerp – Artesis University College
Mutsaardstraat 31, 2000 Antwerp, **www.track-report.be***

Verantwoordelijke uitgever / *Publisher*: Eric Ubben
Redactie / *Editorial board*: Thomas Crombez, Bert Danckaert, Els De bruyn, Nico Dockx,
Spank Moons
Hoofdredactie / *General editor*: Johan Pas
Coördinatie / *Coordination*: Els De bruyn
Drukwerk / *Printing*: GuidoMaes.Printingdeluxe

D/2009/411/5
NUR646
ISBN9789490521011

